

De aanstekelijke lichtvoetigheid

van Jan Roëde

Terry van Druten,
conservator Kunstverzamelingen

Voorstudie voor 'de jury', ca. 1985
Potlood, viltstift, collage op papier,
16x13 cm. Teylers Museum,
schenking Jan Roëde Stichting 2017

Dit voorjaar is op de Aanwinstenwand een selectie tekeningen te zien van de Haagse schilder Jan Roëde (1914-2007), in 2017 aan het museum geschonken door de Jan Roëde Stichting. Met zijn veelzijdige werk behoorde Roëde tot de wegbereiders van de moderne kunst in naoorlogs Nederland, verwant aan kunstenaars uit de Cobra-beweging, zoals Karel Appel en Lucebert. De geschonken tekeningen geven een dwarsdoorsnede van Roëdes ontwikkeling, van door Paul Klee geïnspireerde lijntekeningen uit de jaren veertig tot kleurrijke composities van enkele jaren voor zijn dood. Een aanstekelijke lichtvoetigheid loopt als een rode draad door het werk van Roëde, zoals in de voortekening die hij midden jaren tachtig maakte voor een schilderij van een

vrouw met parelketting. Een snelle blik doet denken dat het slechts een simpele, kinderlijke schets is. De zorgvuldig getrokken hulplijnen maken echter duidelijk dat de kunstenaar de compositie zorgvuldig opbouwde, op zoek naar een uitgebalanceerd, eenvoudig en toch visueel spannend geheel. De titel van het vierluik waar het resulterende schilderij deel van uitmaakt – 'de jury' – wijst er daarbij op dat mogelijk nog een addertje onder het gras schuilt. Over wie of wat heeft deze decoratieve dame een oordeel? Welke strenge criteria gaan schuil achter haar vriendelijke glimlach? Maar al met al heerst Roëde over zijn universum met zachtaardig penseel. Kleuren en vormen houden elkaar in balans. Binnen de kaders van het papier heerst vrolijk gestileerde harmonie.